

finder sted fra den 14. maj til den 20. maj. Det er EU, der er vært for FN-konferencen, hvilket er helt på sin plads, eftersom landene i EU samlet set er de vigtigste partnere for de mindst udviklede lande på det økonomiske handels- og bistandsmæssige område.

Kategorien mindst udviklede lande eller LDC, som det forkortes på engelsk, blev skabt af FN i 1971 og dækker over så forskellige lande som Tanzania og Tuvalu. Gruppen består af i alt 49 lande, som alle er karakteriseret ved et meget lavt BNP, en stor økonomisk sårbarhed og meget lave standarder for sundhed, ernæring og uddannelse.

Der har tidligere internationalt været sat fokus på de problemer, der gør sig gældende for disse lande. De to foregående konferencer om de mindst udviklede lande fandt sted i Paris i 1981 og i 1990. Konferencen i 1990 førte til vedtagelsen af et handlingsprogram for 1990'erne, som definerede en række udviklingspolitiske principper og prioriteter, der skulle fremme de mindst udviklede landes mulighed for at opnå vækst og bæredygtig udvikling. Særlig opmærksomhed fik spørgsmålet om bistandsvolumen, menneskerettigheder, gældsproblemer og miljø.

Vi må i dag konstatere, at handlingsprogrammet for 1990'erne desværre kun i et meget begrænset omfang har bidraget til at bremse de mindst udviklede landes fortsatte marginalisering i verdensøkonomien.

Stagnationen i de mindst udviklede lande skyldes dels interne faktorer såsom politisk ustabilitet, væbnede konflikter, dårlig regeringsførelse og mangelfuld forvaltning af økonomien, men også det internationale samfund har et ansvar.

Størstedelen af de industrialiserede lande har ydet langt mindre ekstern støtte til disse lande, her tænker jeg særlig på udviklingsbistand, og det er meget lavere end forudset i handlingsprogrammerne for 1980'erne og 1990'erne.

I forbindelse med konferencen i 1981 forpligtede man sig til som mål at yde minimum 0,15 pct. af sin bruttonationalindkomst i bistand til de mindst udviklede lande, men sådan forholdt det sig ikke. De rige lande bidrager den dag i dag i gennemsnit kun med en tredjedel af det tal.

Men der er også lyspunkter. Man kunne f.eks. nævne det internationale gældsinitiativ for de stærkt forgældede fattige lande, som kaldes HIPC-initiativet, som blev vedtaget i 1996 og

blev forbedret i 1999, og som er et væsentligt skridt i retning af en løsning på de fattigste landes gældsproblemer.

35 fattige, højt forgældede lande vil få skåret en meget stor bid af deres udlandsgæld, 29 af de 35 er mindst udviklede lande. F.eks. kan man nævne, at Zambia som resultat af HIPC i de næste 3 år sparer ca. 280 mio. USD om året i gældsbetaling. Nutidsværdien af landets gæld vil blive reduceret fra 4 mia. dollar til 1,4 mia. dollar, og besparelserne muliggør bl.a. en planlagt udvidelse af de offentlige udgifter til sundhed og uddannelse fra 14 pct. af budgettet i år 2000 til 24 pct. i år 2002.

Et andet eksempel er Mozambique, der som følge af HIPC vil få nedbragt nutidsværdien af sin gæld fra 2,7 mia. dollar til 0,7 mia. Mozambiques udgifter til betaling af gælden reduceres derfor fra 23 pct. af de offentlige udgifter i 1998 til 7 pct. i 2002.

Der er et andet initiativ, som er af stor betydning for de mindst udviklede lande. Det er nemlig forbedringen af markedsadgangen for de mindst udviklede lande til EU gennem det såkaldte everything but arms-initiativ. Vi har fra dansk side, som det er kendt, presset på i begge disse spørgsmål.

Desuden, og det er måske det mest positive, er der eksempler på, at mindst udviklede lande gennem de senere år har skabt gode rammer for forbedring af befolkningernes levevilkår. Jeg tænker særlig på lande som Mozambique og Senegal, men også på Malawi og Tanzania, som synes at være på vej i den rigtige retning.

Men den udbredte fattigdom i de mindst udviklede lande er ikke alene et økonomisk problem, men er også en væsentlig årsag til befolkningernes modtagelighed og sårbarhed over for sygdomme, f.eks. aids, malaria, tuberkulose og en række andre sygdomme, som fører til et stort antal dødsfald og også en betydelig forringelse af menneskers livskvalitet i Afrika.

Afrika, som tegner sig for majoriteten af de mindst udviklede, mister hvert år dobbelt så meget arbejdskraft som følge af sygdom som noget andet kontinent. Sygdom bidrager dermed stærkt til at fastholde mennesker i fattigdom, og det er jo især de lidt yngre mennesker, som er i den arbejdsdygtige alder, der bliver ramt og dør af især aids.

Som bekendt behandler Folketinget netop nu Danmarks ratifikation af Cotonou-aftalen, som fastlægger rammerne for EU's samarbejde med udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stilleha-